

Groothandel

Factsheet arbeidsmarkt

6 april 2017

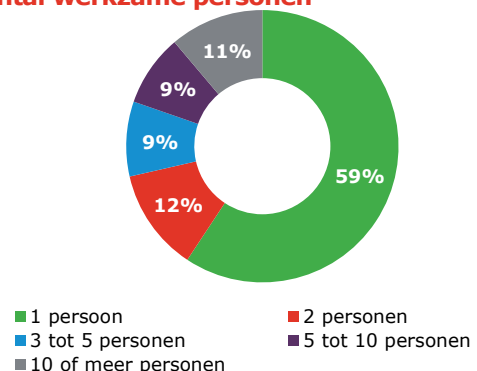
Werkgelegenheid: omvang en ontwikkeling

De groothandel koopt goederen van producenten en verkoopt deze door aan bedrijven en andere grootverbruikers. Ze treedt op als intermediair die vraag en aanbod van een bepaald type goederen bij elkaar brengt en die voor afnemers deels de functie van voorraadbeheer vervult. De groothandel is niet bedoeld voor particulieren; gebruikers moeten ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel. Afnemers zijn bijvoorbeeld de horeca, de detailhandel, maar ook bedrijven die hun productiemiddelen inkopen bij de groothandel. Sommige groothandelsbedrijven spelen met name een rol in de binnenlandse groothandel, terwijl anderen zich meer richten op de import of de export van goederen.

Karakteristieken van de groothandel

- Er zijn bijna 78.000 bedrijven in de sector groothandel en handelsbemiddeling. Daarvan wordt 84% gerekend tot de groothandel. Deze bedrijven zijn in verschillende productgroepen onder te verdelen. De vier grootste zijn:
 - non-food (26%), dit zijn voornamelijk consumptieartikelen;
 - investeringsgoederen zoals machines en apparatuur (14%);
 - overige gespecialiseerde groothandel (14%), dit betreft goederen zoals brandstoffen, chemicaliën en diverse grondstoffen;
 - voedings- en genotmiddelen (12%).
- De groothandel wordt gekenmerkt door veel kleine bedrijven. Bij de meeste groothandelsbedrijven zijn maximaal twee personen werkzaam. Bedrijven met drie werkzame personen of meer komen vooral voor bij groothandel in industriemachines (37%), overige gespecialiseerde groothandel (35%) en ICT apparatuur (32%).
- De totale productie bedroeg in 2016 ruim 54 miljard. Dit komt neer op een aandeel van 8,8% in de Nederlandse economie. De sector omvat 6% van het aantal banen van werknemers.
- Naar verwachting groeit de productie in de sector in 2017 met +2,7% en in 2018 met +3,1%.

Bedrijven in de groothandel, ingedeeld naar aantal werkzame personen

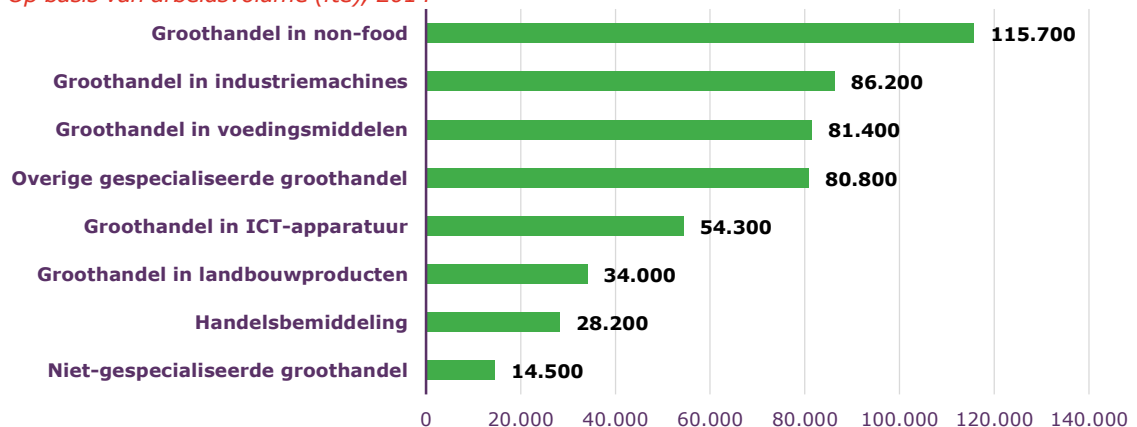

Bron: CBS Statline en UWV Prognosecijfers 2017

Bron: CBS

Verdeling werkgelegenheid in de groothandel naar deelsector

Op basis van arbeidsvolume (fte), 2014

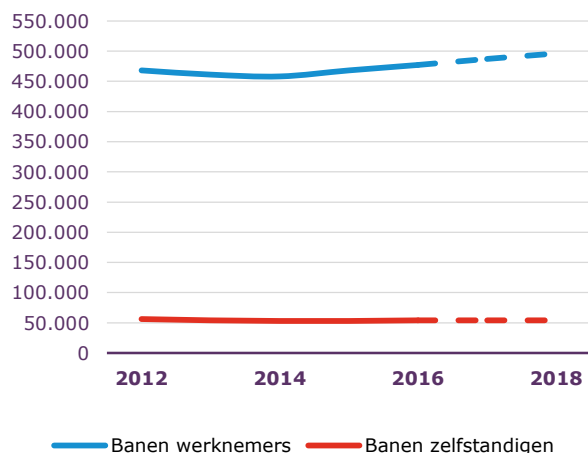

Bron: CBS

De meeste mensen werken in de groothandel in non-food, een verzamelnaam voor diverse soorten groothandels (van kleding en consumentenapparatuur tot woninginrichting). Daarnaast is een groot deel van de werkgelegenheid terug te vinden in de groothandel in industriemachines, de groothandel voor voedingsmiddelen en in de overig gespecialiseerde groothandel (onder andere chemische producten, metaal, bouwmaterialen).

Ontwikkeling werkgelegenheid in de sector

2012-2016 realisatie, 2017-2018 prognose

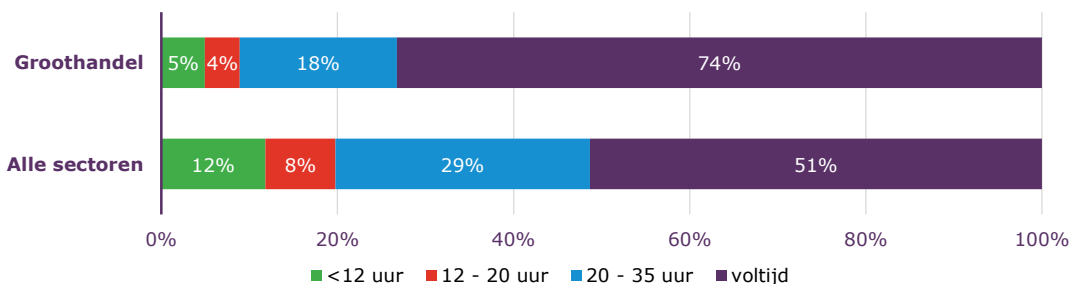

- Het aantal werknemersbanen is de afgelopen vier jaar met 2% gestegen tot 477 duizend. Tussen 2012 en 2014 was er nog sprake van krimp, maar vanaf 2014 was er een groei met 19.000 banen.
- Het aantal zelfstandigen is sinds 2012 met circa 4% afgenomen. Dat komt neer op een afname van ongeveer 2.000 ondernemers.
- Voor de komende twee jaar wordt een stabilisatie verwacht van het aantal zelfstandigen, terwijl het aantal werknemersbanen naar verwachting blijft groeien (+2% per jaar).

Bron: CBS, prognoses UWV (update januari 2017)

Werkgelegenheid: kenmerken

In de groothandel wordt per persoon gemiddeld 36,2 uur per week gewerkt. Dit is veel vergeleken met het gemiddelde over alle sectoren (31 uur per week).

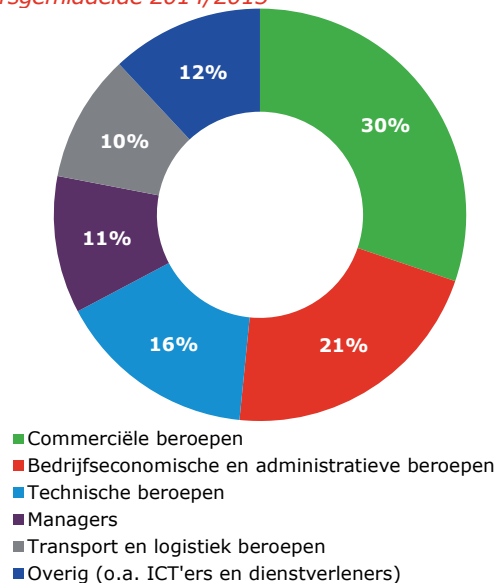
Bron: ROA

Breed scala aan beroepsrichtingen

- Circa de helft van het aantal werkenden in de groothandel heeft een commercieel of een bedrijfseconomisch en administratief beroep. Voorbeelden van commerciële beroepen zijn vertegenwoordigers en inkopers. Bij bedrijfseconomisch en administratief beroepen gaat het onder meer om logistiek, administratief en boekhoudkundig personeel.
- Andere relatief grote beroepsgroepen zijn de technische beroepen (zoals monteurs en installateurs van machines en apparaten), de managers (bijvoorbeeld leidinggevenden op het gebied van verkoop, marketing en logistiek) en de transport en logistieke beroepen (onder andere laders, lossers, heftruckbestuurders en vrachtwagenchauffeurs).

Werkende beroepsbevolking

2 jaarsgemiddelde 2014/2015

Bron: CBS, op verzoek van UWV

Voorbeelden van veel voorkomende bedrijfseconomisch-administratieve en commerciële beroepen in de groothandel

Bedrijfseconomisch en administratief

- Logistiek medewerkers, medewerkers materiaal-, voorraadplanning en -beheer
- Werkvoorbereiders, productieplanners en orderbegeleiders
- Administratief en boekhoudkundig medewerkers
- Medewerkers klantenservice

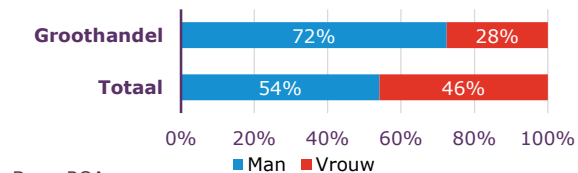
Commercieel

- Vertegenwoordigers
- Inkopers
- Callcentermedewerkers outbound
- Specialisten reclame en marketing
- Verkoopmedewerkers

Bron: CBS, op verzoek van UWV

Meer mannen dan vrouwen

Een vergelijking met alle sectoren in Nederland, gemiddelde over 2014/2015

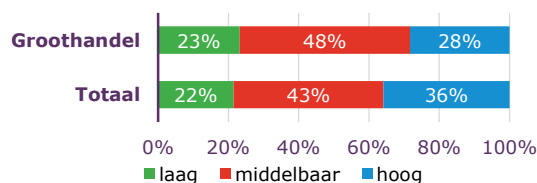

Bron: ROA

In de groothandel werken meer mannen dan vrouwen. Wel is het aantal vrouwen de afgelopen jaren sterker gestegen dan het aantal mannen. De meeste vrouwen zijn werkzaam in de commerciële en in de bedrijfseconomische en administratieve beroepsrichting.

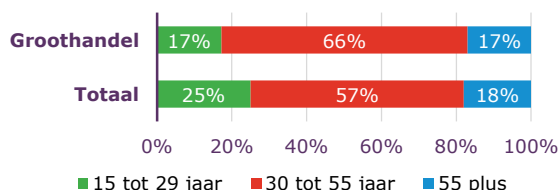
Bijna de helft van de werkenden is middelbaar opgeleid. Dat is iets meer dan het gemiddelde over alle sectoren. Met name in de commerciële en de bedrijfseconomische en administratieve beroepen is het aandeel middelbaar opgeleiden groot. Dat geldt ook voor de monteurs en installateurs van machines en apparaten. Daarentegen werken in de transport- en logistieke beroepen vooral laag opgeleiden, terwijl de managers voor het overgrote deel hoger opgeleid zijn.

Bijna de helft is middelbaar opgeleid

Bron: ROA, gemiddelde over 2014/2015

In het algemeen wordt de groothandel gedomineerd door dertigers en veertigers

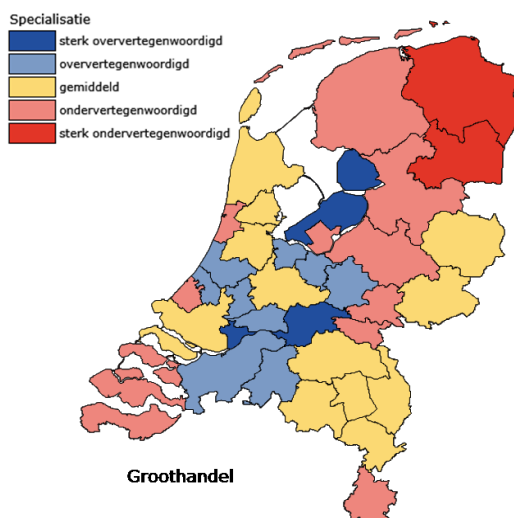

Bron: ROA, gemiddelde over 2014/2015

In de groothandel werken minder jongeren dan gemiddeld. In een tweetal beroepsgroepen zijn naar verhouding veel jongeren te vinden, namelijk in de commerciële en in de transport- en logistieke beroepen. Het gaat om jongeren die onder andere werken als verkoopmedewerker en als lader & lossers.

Spreiding werknemers groothandel naar werkregio

Onder- en oververtegenwoordiging t.o.v. Nederland als geheel

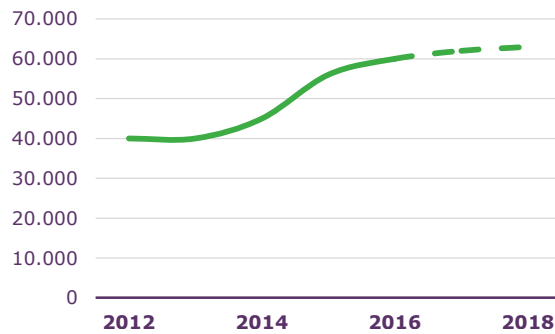
Bron: CBS, bewerkt door UWV

- De groothandel is vooral sterk vertegenwoordigd in de arbeidsmarktregio's Flevoland, Drechtsteden en Rivierenland (donkerblauwe regio's).
- Daarnaast zijn er in Noord-Brabant, Zuid-Holland en in het midden van het land een aantal arbeidsmarktregio's waar bovengemiddeld veel mensen in de groothandel werkzaam zijn. Het gaat om de arbeidsmarktregio's West- en Midden-Brabant, Gorinchem, Midden-Holland, Zuid-Holland Centraal, Holland-Rijnland, Gooi- en Vechtstreek, Amersfoort en Food Valley (blauwe regio's).

Vacatures

Vacatureontwikkeling in de groothandel

2012-2016 realisatie, 2017-2018 prognose

Bron: CBS, prognoses UWV (update januari 2017)

- Tussen 2012 en 2016 is het aantal vacatures in de groothandel toegenomen van 40.000 tot 60.000. Dit is een stijging van 50%. Vooral tussen 2013 en 2015 was er een forse groei (+40%).
- Voor de komende twee jaar wordt een lichte groei verwacht in het aantal vacatures van 2 à 3% per jaar.

Kenmerken van vacatures in de groothandel:

- bij circa een derde van de vacatures is geen startkwalificatie vereist;
- het aandeel vacatures met een **vaste aanstelling of een tijdelijke aanstelling met uitzicht op vast** is hoog (82%);
- Ook gaat het vaak om fulltime banen: van de vacatures heeft circa 86% betrekking op een baan van 32 uur per week of meer;
- De drie belangrijkste wervingskanalen zijn: relaties, uitzendbureaus en advertenties.

Bron: UWV (2016), Vacatures in Nederland 2015

Verdeling ontstane vacatures in de groothandel naar deelsector

	2016*	Mutatie 2015-2016
Groothandel in industriemachines	12.500	+12%
Groothandel in non-food	12.300	-4%
Groothandel in voedingsmiddelen	11.400	+1%
Overige gespecialiseerde groothandel	9.300	+13%
Groothandel in ICT-apparatuur	7.600	-5%
Handelsbemiddeling	3.400	+27%
Groothandel in landbouwproducten	2.200	+18%
Niet-gespecialiseerde groothandel	400	-28%
Totaal Groothandel en handelsbemiddeling	59.100	

* afgerond op 100-tallen

Bron: UWV

De meeste vacatures zijn terug te vinden bij de groothandel in non-food en bij de groothandel in industriemachines. Vergeleken met 2015 is het aantal vacatures in de meeste deelsectoren toegenomen. De niet-gespecialiseerde groothandel, de groothandel in ICT-apparatuur en in non-food vormen hierop een uitzondering: bij deze deelsectoren is het aantal vacatures afgenomen.

Beroepen met veel voorkomende vacatures in de groothandel in 2016

Commercieel medewerker binnendienst
Winklassistent
Accountmanager zakelijke diensten
Productiemedewerker
Onderhoudsmonteur machines / installaties
Magazijnmedewerker
Accountmanager technische producten
Orderpicker
Caissière
Vrachtwagenchauffeur binnenland

Bron: UWV

Trends, kansen en bedreigingen

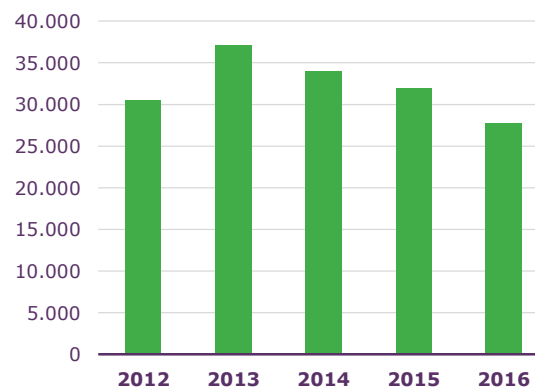
- De groothandel is sterk afhankelijk van **internationale economische en politieke ontwikkelingen**. Hierbij moet worden opgemerkt dat de groothandel een diverse sector is. De situatie verschilt per deelsector. Dit heeft onder meer te maken met de productgroep waarop het groothandelsbedrijf zich richt (de een is conjunctuurgevoeliger dan andere) en de mate waarin het bedrijf is georiënteerd op export, import, doorvoer dan wel binnenlandse handel. Naast de groei van consumentenbestedingen en de (veranderende) vraag van bedrijven, hebben wisselkoersen en de politieke situatie in de verschillende landen impact op de sector. Door de Brexit bijvoorbeeld is er de verwachting dat het Verenigd Koninkrijk een krimpmarkt wordt voor exporterende groothandels.
- Het speelveld voor de groothandel verandert door **digitalisering en opkomst van E-commerce**. In het digitale tijdperk zijn er verschillende kanalen waar klanten terecht kunnen. Zo kunnen consumenten en producenten elkaar via internet direct bereiken, openen sommige producenten eigen winkels en zijn er ook groothandels die zelf een retailkanaal beginnen. Hierdoor verschuift de positie van de traditionele groothandel, is er steeds meer concurrentie van andere schakels in de keten en kunnen de prijzen onder druk komen te staan. Daarnaast biedt het ook weer nieuwe mogelijkheden voor groothandelsbedrijven.
- Regievoering en ketenintegratie bieden kansen**: om zijn plek in de logistieke keten te behouden kan de groothandel zich van andere partijen onderscheiden door de rol van ketenregisseur op zich te nemen en nauw samen te werken met derden. De groothandel kan optreden als regievoerder van het totale logistieke proces (op- en overslag, retourafhandeling, ver-, her- en ompakken). Door deze extra dienstverlening aan te bieden kunnen groothandels hun klanten ontzorgen. Daarnaast proberen groothandels een grotere rol te pakken door bijvoorbeeld eigen afzetkanalen te ontwikkelen of juist eigen productiefaciliteiten (respectievelijk 'voorwaartse en achterwaartse integratie').
- Steeds meer **automatisering van processen**, van voorraadbeheer tot klantinformatie. Het gaat hier om een goede afstemming van (online)bestelsysteem, voorraadbeheer en administratie. Door toename van datatechnologie kan vraag en aanbod beter op elkaar worden afgestemd met als resultaat hogere omloopsnelheden en kortere levertijden.
- Financiering van de logistieke keten** komt steeds vaker bij de groothandel te liggen. Dit betreft het krediet dat nodig is om de betalingstermijn te overbruggen tussen klant en leverancier.

Bronnen: ABN AMRO (2016), Insights Groothandel non-food; ING (2016), Kennis over de economie Groothandel; Rabobank (2016), Cijfers en Trends Groothandel.

WW-uitkeringen

- In 2013 nam het aantal nieuwe WW-uitkeringen in de groothandel nog flink toe (+21%) ten opzichte van 2012. Na 2013 is de instroom gedaald, tot circa 27.800 nieuwe WW-uitkeringen in 2016. De daling van de WW-instroom loopt samen met een forse groei van het aantal vacatures.
- Het aandeel jongeren (tot 25 jaar) is relatief laag. Dit komt omdat jongeren vaak nog niet lang genoeg werken om in aanmerking te komen voor een WW-uitkering. De helft van de WW'ers is tussen de 25 en 45 jaar en ruim 40% is 45 jaar of ouder.

Ontwikkeling instroom WW-uitkeringen 2012-2016

Bron: UWV

Beroepen met de grootste nieuwe WW instroom in 2016 worden hierna weergegeven (top 5). Het gaat om beroepen waar WW'ers die voor hun werkloosheidsperiode in de groothandel hebben gewerkt, naar op zoek zijn.

Nieuwe WW-uitkeringen per beroep in de groothandel

Top 5 2016, naar omvang afgerond op 100-tallen

Beroep van inschrijving	Aantal nieuw in 2016	Mutatie 2015-2016
1. Commercieel medewerker binnendienst	1.500	-21%
2. Productiemedewerker	1.300	-13%
3. Magazijnmedewerker	1.100	-26%
4. Financieel-administratief medewerker	1.000	-21%
5. Salesmanager	700	-4%

Bron: UWV

Kansen voor werkzoekenden

De groothandel opereert buiten het zicht van veel mensen. Dat is jammer, want daarmee laten werkzoekenden kansen liggen. Zeker omdat het vaak gaat om vaste en fulltime banen. Er liggen bovendien kansen in diverse beroepsrichtingen, van laag tot hoog.

Binnen een aantal beroepsrichtingen die veel voorkomen in de groothandel, is het lastig om vakmensen te vinden. Er is meer vraag dan aanbod. Deze beroepen bieden **zeer goede kansen** op werk. De krapteberoepen met de meeste vacatures:

Krapteberoepen: moeilijk vervulbare vacatures	
Commercieel-economische beroepen	Transport en logistiek
assistent-controller	vrachtwagenchauffeur
technisch-commercieel personeel (inkopers/verkopers/accountmanagers technische producten)	transportplanner
Techniek	ICT
onderhoudsmonteur machines / installaties	programmeur ICT (dot.net, java, scripttalen)
elektricien / monteur elektrische installaties	webdeveloper
	architect/specialist technische infrastructuur ICT / systeemanalist

Bron: UWV (2017) Kansrijke beroepen, waar is de arbeidsmarkt krap. Landelijk overzicht.

Ook in andere beroepen kunnen kansen liggen. Onderstaande tabel geeft de beroepen met **voldoende tot goede kansen** op werk. Het gaat hier om beroepen van laag tot hoog en in verschillende richtingen.

Kans op werk gemiddeld of hoger	
Commercieel-economische beroepen	Transport en logistiek
(assistent) inkoper	expeditiemedewerker, lader / lossen
commercieel medewerker binnendienst	heftruckchauffeur
callcentermedewerker (inbound/outbound)	logistiek medewerker / -planner
medewerker klantenservice	logistiek teamleider
marketingmedewerker / online-marketeer	
Techniek	ICT
medewerker technische dienst	servicedeskmedewerker ICT
assemblagemedewerker metaal/elektro	systeembeheerder ICT
	BI-specialist, informatieanalist, data-scientist, business-analist

Bron: UWV (2016) Kansberoepen: voldoende tot goede kansen op werk

Kansen voor laagopgeleiden

Van bovengenoemde beroepen biedt met name de beroepsrichting transport en logistiek goede kansen voor laagopgeleiden. Het gaat om beroepen als expeditiemedewerker, lader / lossen, heftruck- en vrachtwagenchauffeur. Andere beroepen met veel voorkomende vacatures die kansen bieden voor laagopgeleiden zijn:

- verkoopmedewerker
- winkelassistent
- magazijnmedewerker
- orderpicker

Colofon

Uitgave: UWV Afdeling
Arbeidsmarktinformatie en -advies
Inlichtingen: lisan.vandenbeukel@uwv.nl
Auteur: Lisan van den Beukel